

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 261/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného FELŠÖCI & Partners, s.r.o., Bajkalská 31, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-34Cb/117/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B1-34Cb/117/2017 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Mestskému súdu Bratislava III **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B1-34Cb/117/2017 konať bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **3 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava III **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Mestský súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 21. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-34Cb/117/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 261/2026-13 z 5. mája 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalovaného v 2. rade (žalovaným v 1. rade je [REDAKOVANÉ]) na základe žaloby podanej žalobcom RAVAK SLOVAKIA spol. s r.o., Einsteinova 11, Bratislava, IČO 35 707 356 (ďalej len „žalobca“), 28. júla 2017 [v tom čase na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“)] a doplnenou 7. augusta 2017, ktorou sa žalobca domáha zaplatenia 279 917,65 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody (spolu so žalobou bol podaný aj návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia).

4. K priebehu napadnutého konania sťažovateľ uviedol, že okresný súd najprv uznesením sp. zn. 34Cb/117/2017 zo 16. augusta 2017 zamietol návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (uznesenie bolo po podaní odvolania žalobcom potvrdené rozhodnutím odvolacieho súdu z 18. januára 2018), sťažovateľ sa k žalobe vyjadril 30. októbra 2017 a podaním okresnému súdu doručeným 24. novembra 2017 do konania ako intervenient (na strane žalovaného v 1. rade) vstúpila Wüstenrot poisťovňa, a.s. (ďalej len „intervenient“).

5. Prvoinštančný súd 23. augusta 2018 vyzval žalovaného v 1. rade a sťažovateľa na podanie vyjadrenia k žalobe [vyjadrenia podali (vrátane intervenienta) 21. septembra 2018, 14. septembra 2018 a 11. septembra 2018]. Intervenient 20. septembra 2018 navrhol, aby bola vec žalovaného v 1. rade vylúčená na samostatné konanie (návrh okresný súd zamietol uznesením sp. zn. 34Cb/117/2017 z 15. októbra 2019). Okresný súd doručil už uvedené podania na vyjadrenie žalobcovi 24. júna 2021 (žalobca sa k nim vyjadril 30. júla 2021) a podaním z 5. augusta 2021 žalobca doložil právny rozbor veci (na ktorý sťažovateľ reagoval podaním z 12. októbra 2021, žalovaný v 1. rade podaním z 26. októbra 2021 a intervenient podaním z 28. októbra 2021).

6. Vyjadrenia žalovaného v 1. rade z 26. októbra 2021 a intervenienta z 28. októbra 2021 prvoinštančný súd poslal sťažovateľovi na vedomie 9. novembra 2021 (sťažovateľ sa vyjadril podaním z 29. novembra 2021). Následne už mestský súd 10. marca 2026 nariadil vo veci pojednávanie na 30. apríl 2026.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta jeho doterajšiu dĺžku a nečinnosť prvoinštančného súdu. V tejto súvislosti argumentuje, že vôbec prvé pojednávanie vo veci

sa má uskutočniť až takmer 9 rokov od podania žaloby. Tiež poukázal na úplnú nečinnosť vo veci konajúceho súdu od novembra 2021 až do nariadenia pojednávania (10. marca 2026). Argumentoval, že pojednávanie pritom mohlo byť nariadené už po doručení písomných vyjadrení. Dodal, že nie je možné predpokladať, že na pojednávaní 30. apríla 2026 (ak sa vôbec uskutoční) dôjde aj k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Uviedol, že predložil prvoinštančnému súdu svoje legitímne, logické a jasné vyjadrenia na to, aby ten o nároku žalobcu riadne rozhodol, ktorými preukázal, že žaloba žalobcu je plne nedôvodná. Doplnil, že od žiadnej osoby pritom nemožno spravodlivo vyžadovať, aby bola takto neprimerane dlho nútená čeliť súdnemu konaniu. Za neudržateľné preto považuje, že ani takmer 9 rokov od podania žaloby nebolo vo veci rozhodnuté.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

8. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 157/2026 doručenom ústavnému súdu 25. mája 2026 po zhrnutí doterajšieho priebehu napadnutého konania (ako je uvedené už v predchádzajúcej časti nálezu) dodal, že v novembri 2025 (11. novembra 2025) bolo nariadené pojednávanie na 30. apríl 2026 a ďalší termín pojednávania je určený na 2. júl 2026. Argumentoval veľkým zaťažením súdneho oddelenia a značným počtom reštančných vecí pridelených zákonnému sudcovi. Uviedol, že samotná aktuálna ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná po vyše 5 mesiacoch, odkedy dal súd pokyn na nariadenie termínu pojednávania, čo považuje za čiastočne účelové. Doplnil, že v snahe zákonného sudcu je vybaviť každé konanie čo možno v najkratšom čase, avšak toto nie je vždy vykonateľné, ak tomu bránia objektívne okolnosti, či už v podobe množstva pridelených spisov v oddelení, personálneho zabezpečenia (resp. personálnej poddimenzovanosti mestského súdu), či iných objektívnych okolností (vrátane sťahovania súdu). Preto je toho názoru, že v napadnutom konaní dochádzalo k nedôvodným prieťahom, pričom mestský súd v ďalšom priebehu urobí všetko preto, aby bolo konanie ukončené v čo možno najkratšom čase. Poukázal aj na to, že sťažovateľ v priebehu napadnutého konania neurgoval procesný postup. Argumentoval, že vec je možné považovať za pomerne právne náročnú, keďže jej predmetom je uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej konaním advokáta klientovi, čo nepredstavuje bežný civilný spor.

9. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania neprimeranosti jeho celkovej doterajšej dĺžky a primárne nečinnosti mestského súdu.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitnosť veci, ústavný súd konštatuje, že aj po zohľadnení argumentácie mestského súdu o primárne právnej náročnosti sporu (resp. že daný typ sporu nepatrí medzi bežne prejednávané) však vzhľadom na doterajšie trvanie napadnutého konania ani táto skutočnosť nie je spôsobilá ospravedlniť existenciu priet'ahov.

15. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že na jeho strane neboli zistené také významné skutočnosti, ktoré by samy osebe rozhodujúcim spôsobom vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania a mali by za následok vznik priet'ahov. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s ústavnou sťažnosťou obrátil na ústavný súd až v momente, keď mu bol známy termín pojednávania, a nie (napríklad) v období v zásade 4-ročnej úplnej nečinnosti (od novembra 2021 do novembra 2025), ústavný súd zohľadnil pri priznaní finančného zadosťučinenia.

16. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že od podania žaloby (28. júla 2017) do súčasnosti trvá napadnuté konanie bez vydania akéhokoľvek meritórneho rozhodnutia vo veci takmer 9 rokov. Uvedené je tak z ústavnoprávneho hľadiska v zásade nutné označiť za neakceptovateľné trvanie prvoinštančného konania.

17. S poukazom na obsah spisového materiálu mestského súdu a zistený priebeh napadnutého konania je nutné v postupe prvoinštančného súdu konštatovať primárne jeho opakovanú nečinnosť. Táto v rámci celkového trvania napadnutého konania takmer 9 rokov vo svojom súhrne predstavovala celkom obdobie 5 rokov a 8 mesiacov (od októbra 2019 do júna 2021 a od novembra 2021 do novembra 2025). Zároveň je možné poukázať tiež na to, že aj v období od septembra 2018 do októbra 2019 (rozhodovanie o návrhu na vylúčenie veci žalovaného v 1. rade na samostatné konanie) prvoinštančný súd postupoval pomerne neefektívne, keď o tomto návrhu rozhodoval viac ako rok. Ústavný súd preto konštatuje, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu prvoinštančného súdu k zbytočným priet'ahom v dôsledku jeho opakovanej nečinnosti, ako aj neefektívneho postupu.

18. Ústavný súd dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

19. S poukazom na uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez prieťahov a po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto dospel v danej veci k jednoznačnému záveru (primárne s poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania a obdobia nečinnosti), že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

20. Ústavný súd preto konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

22. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prieťahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia 5 000 eur, čo odôvodňoval poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania bez vydania meritórneho (resp. aj právoplatného) rozhodnutia.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

24. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania, keď od podania žaloby (28. júla 2017) uplynulo už takmer 9 rokov bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci prvoinštančným súdom. Zároveň prihliadal aj na ústavným súdom konštatované obdobia úplnej nečinnosti, ako aj neefektívneho postupu konajúceho súdu v rámci jeho priebehu. Pozornosti ústavného súdu však neuniklo, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť pomerne krátko pred konaním pojednávania, aj keď na strane druhej v jeho postupe v rámci priebehu napadnutého konania inak nevzhladol okolnosti majúce negatívny vplyv na jeho priebeh. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu). V súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 014,41 eur (bod 4 výroku nálezu).

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 je 396,50 eur a hodnota režijného paušálu je 15,86 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu